

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2609/2025
25.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радмила Стаменковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4017/24 од 04.04.2025. године, у седници одржаној 25.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4017/24 од 04.04.2025. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3641/23 од 24.04.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име неплаћеног прековременог рада, за период од фебруара 2016. године закључно са септембром 2017. године, на име разлике неплаћеног прековременог рада, који је плаћен као редован, за период фебруар 2016. године закључно са јулом 2017. године, на име неплаћеног ноћног рада за период од фебруара 2016. године закључно са септембром 2017. године, и на име прековременог рада за време празника за мај 2016. године и април 2017. године, исплати појединачно одређене месечне износе у вредности са законском затезном каматом као у садржају тог става. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на износе из става првог изреке пресуде уплати доприносе на име обавезног пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 193.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4017/24 од 04.04.2025. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду у ставу првом, другом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена република – Министарство одбране да тужиоцу исплати на име неплаћеног прековременог рада а за период од фебруара 2016. године закључно са септембром

2017. године, на име разлике неплаћеног прековременог рада, који је плаћен као редован, за период од фебруара 2016. године закључно са јуном 2017. године, на име неплаћеног ноћног рада за период од фебруара 2016. године закључно са септембром 2017. године, и на име прековременог рада за време празника за мај 2016. године и април 2017. године, појединачно одређене месечне износе у вредности са законском затезном каматом као у садржају тог става и да се обавезе тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 193.000,00 динара. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 31.500,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде. Обавезан је тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати 27.000,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је учињена нека друга битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду био ангажован код туженог као бивши подофицир. Разрешен је од професионалне војне службе са правом на пензију са даном 31.10.2017. године. За време свог ангажована тужилац је извршавао радне задатке ван радног времена и тако остваривао часове прековременог рада, ноћног рада и рада за време празника. Остварене часове прековременог рада није могао искористити као слободне дане, нити му је по том основу исплаћен увећана зарада. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужиоцу за период од 01.02.2016. године до 30.09.2017. године, није исплаћен износ од 533.406,67 динара и то за 1456 часова прековременог рада износ од 445.121,07 динара, за 680 сати ноћног рада износ од 42.944,23 динара, за 304 сата прековременог рада који је плаћен као редовни рад износ од 19.444,34 динара и за 48 сати рада за празнике износ од 25.877,03 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца основан. У конкретном случају у питању је рад по редовним и свакодневним мерама борбене готовости. Тај рад не спада у послове предвиђене чланом 83. Закона о Војсци Србије који би били изузети од послова који се могу признати као прековремени рад, тај рад није вреднован приликом утврђивања основне зараде, нити му је исплаћивано увећање зараде по том основу. За ове сате тужилац није користио слободне дане, нити је тужена доказала да је извршила прераспodelу радног времена. С тога је применом одредби члана 85. и 98. Закона о Војсци Србије у вези са чланом 34. Правилника о платам и другим новчаним примањима професионалном припаднику Војске Србије закључио да је тужбени захтев основан.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда. Закључио је да када је у питању рад по редовним и свакодневним мерама борбене готовости, да тај рад не спада у послове предвиђене чланом 83. Закона о Војсци Србије, који би били изузети од послова који се могу признати као прековремени рад и да тај рад тужиоцу није вреднован приликом утврђивања основне зараде, нити му је исплаћено увећање зараде по том основу као и да за ове сате није користио слободне дане. Закључио је да применом одредбе члана 85. и 98. Закона о Војсци Србије у вези са чланом 34. Правилника о платама и другим новчаним примањима професионалном припаднику Војске Србије, не припада тражена накнада. Наиме, чланом 83. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ бр 116/07 ... 88/15 – Одлука Уставног суда прописано је под којим условима професионалних лица која врше службу у Војсци Србије због којих се утврђује коефицијент за обрачун плате који је за 20% до 50% већи од коефицијента утврђеног по основу положаја и чина. Према члану 2. истог члана, под радом дужим од пуног радног времена из става 1. сматра се рад у случају предузимања мера приправности, узбуна у јединици, односно установи из наведених војних вежби, борбе против елементарних непогода, за дежурства или сличних дужности у команди јединица или установи Војске Србије, као и у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну способност команде, јединице односно установе или би била нанета материјална штете, или угрожен живот и здравље војних лица или других грађана. Према члану 98. став 1. истог закона, професионално војно лице дужно је да ради дуже од пуног радног времена, кад то потребе службе то захтевају уз писани налог надлежног старешине. Ставом 99. истог закона предвиђено је да радно време између 22.00 и 06.00 часова наредног дана сматра се ноћним радним временом а служба у то време – службом ноћу. Међутим, према члану 51. став 3. Правилника о платама професионалних војника припадника Војске Србије („Службени војни лист“ број 31/15 и 10/17) прописано је да професионалном војнику Србије, надлежни старешина решењем утврђује и додатке на плату изузев додатка за ноћни рад и рад у дане празника који нису радни дани а који се остварује на основу радне листе. Према одредби члана 141. и 142. Закона о Војсци Србије о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије одлучује се у правном поступку. У првом степену о праву тих лица одлучује старешина командне јединице или војне установе а у жалби на решење донето у првом степену одлучује старешина војне јединице или установе који је непосредно претпостављени старешини који је донео ожалбено решење. Против одлуке у другом степену или у случају ћутања администрације странка може да покрене управни спор. Тужилац није доказао да је подносио захтев надлежном старешини за признавање слободних сати на име прековременог рада, рада ноћи и за време државних празника ако му исти нису били исплаћени. Тужилац као припадник редовне војске има право на слободне сате ако му исти нису били исплаћени.

Одредбом члана 104. Закона о раду прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Тужилац није подносио захтев непосредно старешини за остваривање својих права везано за слободне дане на које је имао право па с тога се у овом случају не може применити одредба члана 172. ЗОО, па тужилац то остварује кроз судски поступак пред редовним судом у смислу пропуста државног органа а по основу накнаде штете.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право. Правилно је закључено да у овом случају не може доћи у обзир примена члана 172. став 1. Закона о облигационим односима јер нема незаконитог или неправилног рада државног органа. Тужилац није доказао да му тужени није омогућио коришћење слободних сати признатих правноснажним решењем надлежног старешине, односно није извршио исплату новчаних износа утврђених таквим решењем које се доноси само на захтев подносиоца захтева. На тужиоцу је био терет доказивања да пружи доказ да је подносио захтев надлежном старешини за признавање слободних сати на име прековременог рада, рада ноћу и за време државних празника и да му се призна увећана плата по том основу. Одредбом члана 57. став 3. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије прописано је да надлежни старешина решењем утврђује и додатке на плату, накнаду плате, отпремнину новчане награде и друга примања прописана назначеним правилником. Према одредби члана 141. и 142. Закона о Војсци Србије о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије одлучује се у управном поступку. Прописано је на којем нивоу се одлучује услед ћутања органа управе обезбеђена је судска заштита у смислу ћутања администрације – покретања управног спора. С тога је правилно поступио другостепени суд када је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев тужиоца. Наводи да тужилац није покретао, односно водио управни поступак и евентуални управни спор за остваривање права по траженим основима јер му је раније захтев одбачен са образложењем да се не ради о управној ствари већ о спору из судске надлежности, ничим није доказан већ се своди само на тврдњу без приложених доказа. Наводи да је припадницима Министарства унутрашњих послова признавана накнада по назначеним основама, не може бити основ за доношење другачије одлуке а ово из разлога што за припаднике МУП-а важе други прописи који су на други начин регулисали то питање и права тих припадника.

Правилна је одлука суда о трошковима поступка.

Из напред изнетог на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија,
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић